

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K

Forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden – direktoratets sagsnr. 20-26-0062

Som led i mit tilsyn med forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden bad jeg i mit brev af 3. juli 2020 Direktoratet for Kriminalforsorgen om en række oplysninger. Jeg har i forlængelse heraf modtaget direktoratets mails af 15. og 30. september 2020 med bilag (direktoratets sagsnr. 20-26-0062).

I forlængelse af mit brev af 3. juli 2020 har jeg desuden ved udgangen af hver måned modtaget en kopi af den seneste udgave af Direktoratet for Kriminalforsorgens "COVID-19 opgørelse".

På baggrund af oplysninger i direktoratets COVID-19-opgørelse bad jeg den 29. september 2020 direktoratet om en række oplysninger om håndteringen af COVID-19 på Udrejsecenter Kærshovedgård.

I forlængelse heraf har jeg modtaget Direktoratet for Kriminalforsorgens mail af 16. oktober 2020 (direktoratets sagsnr. 20-10-0563). Jeg har i dag afsluttet min sag om håndtering af COVID-19 på Udrejsecenter Kærshovedgård. Sagen har ikke givet mig anledning til at afgive anbefalinger. Jeg har dog besluttet at lade spørgsmålet om strategien for test af beboere på udrejsecentre indgå i min generelle sag om forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden. Se nærmere herom under pkt. 2.2.1 nedenfor.

Herudover har ombudsmandens besøgshold den 8. og 9. oktober 2020 aflagt virtuelt tilsynsbesøg i Jyderup Fængsel. Under tilsynsbesøget var der bl.a. fokus på forholdene i fængslet i COVID-19-perioden. Tilsynsbesøget vil blive afsluttet på sædvanlig måde over for ledelsen på fængslet. Jeg har dog valgt at inddrage visse spørgsmål om forholdene i Jyderup Fængsel i COVID-19-perioden i min generelle sag om tilsyn med forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden.

18. november 2020

Dok.nr. 20/03042-75/NMR
og sag nr. 20/05935

Bedes oplyst ved
henvendelse

+ bilag

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Oplysning om telefontid
og mulighed for personlig
henvendelse findes på
ombudsmanden.dk/kontakt

Desuden har forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden været drøftet mere generelt på mødet den 30. oktober 2020 mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Folketingets Ombudsmand. I forlængelse heraf har jeg modtaget en kopi af direktoratets seneste beredskabsplaner. Beredskabsplanerne af 6. november 2020 (pensioner), 9. november 2020 (fængsler og arrester) og 10. november 2020 (udrejsecentre) er de seneste, der er indgået i grundlaget for dette brev.

Endelig kan jeg til orientering oplyse, at jeg den 3. juli 2020 bad Rigspolitiet om oplysninger om ordningen med telefonsamtaler med arresterter underlagt besøgs- og brevkontrol. Rigspolitiet har i et brev af 4. september 2020 besvaret mine spørgsmål. Jeg har i dag afsluttet min sag om ordningen med telefonsamtaler. Sagen har givet anledning til en enkelt anbefaling over for Rigspolitiet. Jeg vedlægger til orientering en kopi af brevet til Rigspolitiet.

DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur og Institut for Menneskerettigheder deltag i tilsynet med forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden.

1. Vurdering og det videre arbejde

På baggrund af en gennemgang af det ovennævnte materiale anbefaler jeg følgende:

- At direktoratet sikrer, at det fremgår udtrykkeligt af beredskabsplanerne for alle kriminalforsorgens institutioner, at indsatte og beboere skal screenes for symptomer på COVID-19 ved modtagelsen, og hvordan denne screening skal foretages.

Herudover beder jeg Direktoratet for Kriminalforsorgen om yderligere oplysninger om en række spørgsmål. Spørgsmålene vedrører bl.a. kriminalforsorgens brug af test, herunder brug af test i forbindelse med modtagelsen af nye indsatte. Jeg henviser til spørgsmålene nedenfor under pkt. 2.

Jeg beder om at modtage de supplerende oplysninger **senest den 2. december 2020**.

Jeg vil på baggrund af de supplerende oplysninger vurdere, om der er grundlag for yderligere behandling af enkelte spørgsmål eller for at afgive yderligere anbefalinger. Endvidere vil de supplerende oplysninger kunne blive drøftet på det planlagte møde den 7. december 2020 mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Folketingets Ombudsmand.

Jeg beder herudover om fortsat at modtage en kopi af den seneste udgave af Direktoratet for Kriminalforsorgens "COVID-19 opgørelse" ved udgangen af hver måned. Endelig beder jeg om fortsat løbende at få tilsendt nye versioner af beredskabsplanerne.

For en nærmere beskrivelse af grundlaget for ombudsmandens tilsyn med forholdene for de indsatte i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden henviser jeg til mit brev af 3. juli 2020.

2. Særlige fokusområder under COVID-19-tilsynet

2.1. Generelt

Det fremgår af direktoratets brev af 15. september 2020, at forholdene i kriminalforsorgen siden juni 2020 har været nogenlunde normaliseret. Ifølge beredskabsplanen af 30. september 2020 for fængsler og arrester blev der med baggrund i de stigende smittetal den 1. oktober 2020 indført en delvis begrænsning af muligheden for besøg i arrester og åbne og lukkede fængsler. Herudover er der indført krav om, at besøgende skal bære mundbind. De nye retningslinjer om begrænsning af muligheden for besøg og brug af mundbind er opretholdt i den seneste beredskabsplan af 9. november 2020.

Under mødet den 30. oktober 2020 oplyste direktoratet, at der i forbindelse med de nye restriktioner har været fokus på at drage nytte af erfaringerne med håndteringen af COVID-19 i foråret og at sikre mod smittespredning på en mindre indgribende måde.

Det er meget positivt, at kriminalforsorgen har fokus på at evaluere erfaringerne gjort i COVID-19-perioden med henblik på at håndtere det fortsatte udbrud af COVID-19 på en effektiv måde og samtidigt om muligt under mindre restriktive forhold end i foråret 2020.

2.2. Brug af isolation og test for at hindre smittespredning mv.

2.2.1. Brug af isolation og test

2.2.1.1. Perioden frem til den 15. september 2020

1. Jeg har noteret mig det oplyste i brevet af 15. september 2020 om baggrunden for ikke at teste indsatte, der blev indsat i kriminalforsorgens institutioner i perioden frem til den 15. september 2020, og at kriminalforsorgen i perioden fra den 4. maj til den 8. juni 2020 fandt det mest hensigtsmæssigt at afskære nye indsatte fra fællesskab i 14 dage.

Jeg har herunder noteret mig oplysningerne om, at testresultaterne kan være behæftet med en vis fejlprocent og dermed ikke i sig selv vil sikre mod, at der

kommer smitte i kriminalforsorgens institutioner, at testresultatet er udtryk for et øjebliksbillede, og at den indsatte ville skulle afskæres fra fællesskab, imens testresultatet afventes, at der er logistiske og sikkerhedsmæssige udfordringer i relation til testning af samtlige nye indsatte, og at der i begyndelsen af maj, hvor man åbnede op for tilsigelse af personer på fri fod, ikke var en stabil testkapacitet.

Desuden forstår jeg på baggrund af direktoratets brev af 15. september 2020 og direktoratets oplysninger under mødet den 30. oktober 2020, at kriminalforsorgens beslutning om i perioden fra den 4. maj til den 8. juni 2020 at udelukke indsatte fra fællesskab var baseret på Sundhedsstyrelsens materiale om COVID-19, herunder i forhold til testning, samt på de oplysninger og den vejledning, som kriminalforsorgen har modtaget via NOST, hvor kriminalforsorgen og blandt andet Sundhedsstyrelsen har været repræsenteret. Jeg forstår, at kriminalforsorgen også er blevet vejledt af kriminalforsorgens lægefaglige konsulent, samt af de to overlæger, der er ansat i Område Hovedstaden og Område Syddanmark.

På baggrund af det oplyste finder jeg ikke grundlag for at foretage mig yderligere i anledning af teststrategien frem til den 15. september 2020 og praksis med i perioden fra den 4. maj til den 8. juni 2020 at afskære nye indsatte fra fællesskab i 14 dage.

Jeg har i den forbindelse lagt vægt på, at der er tale om en periode, hvor udfordringen med COVID-19 var ny, og hvor den nationale testkapacitet fra begyndelsen var begrænset. Endvidere har jeg lagt vægt på, at § 5 i bekendtgørelse nr. 221 af 17. marts 2020 om forebyggelse og inddæmmelse af udbredelse af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19) (med senere ændringer) giver hjemmel til, at kriminalforsorgen helt eller delvist kan afskære indsattes ret til fællesskab. Endelig har jeg lagt vægt på, at overvejelserne om teststrategi og afskæring af nyindsattes ret til fællesskab beror på en lægefaglig viden, og at disse overvejelser er foretaget med vejledning fra en lægefaglig konsulent og to overlæger. Som ombudsmand har jeg ikke den fagkundskab, som er nødvendig for at kontrollere, om myndighedernes fagkyndige vurderinger er rigtige.

2.2.1.2. Perioden efter den 15. september 2020

For så vidt angår den nuværende teststrategi, har jeg noteret mig det oplyste i brevet af 15. september 2020 om, at kriminalforsorgen løbende vurderer, hvorvidt der – eventuelt som følge af ændringer i de forhold, der er opregnet af direktoratet – er grundlag for at ændre teststrategien for at minimere risikoen for smitte i kriminalforsorgens institutioner, herunder fra nye indsatte.

Herudover forstår jeg direktoratets oplysninger på mødet den 30. oktober 2020 sådan, at kriminalforsorgen følger sundhedsmyndighedernes anbefalinger, og at der ikke hidtil har været anbefalinger om bl.a. test af nye indsatte. Jeg forstår også oplysningerne sådan, at direktoratet aktuelt vil genoverveje sin teststrategi, herunder i lyset af oplysninger om, at nye indsatte i visse tilfælde indsættes i dobbeltceller. Endelig forstår jeg de modtagne oplysninger sådan, at test af nye indsatte ville forudsætte, at de nye indsatte placeres i karantæne, indtil testsvar foreligger.

I forhold til de logistiske og sikkerhedsmæssige forhold ved test af indsatte har besøgsholdet under tilsynsbesøget i Jyderup Fængsel fået oplyst, at det var fængslets eget sundhedspersonale, der forestod test af de indsatte. Analysen af testene blev foretaget af regionen.

Herudover fremgår det af Sundheds- og Ældreministeriets teststrategi af 7. oktober 2020, at testkapaciteten er forøget væsentligt til 70.000 daglige tests og forventes at øges til 70.-80.000 tests om dagen og 100.000 om dagen i spidsbelastningsperioder. Af samme strategi fremgår det, at målsætningen er, at 80 pct. af dem, der skal testes, skal have adgang til test inden for 24 timer, og at 80 pct. får svar på testen dagen efter, at testen er foretaget.

I 2019 var der ifølge kriminalforsorgens statistik 10.810 nye indsættelser i kriminalforsorgens fængsler og arrester og 97 dømte, der efter straffuldbyrdeslovens § 78 fik tilladelse til at afsone i en af kriminalforsorgens pensioner. Det svarer til et gennemsnit på knap 30 nye indsættelser om dagen.

Som nævnt i mit brev af 3. juli 2020 udgav World Health Organization (WHO) den 15. marts 2020 den midlertidige vejledning "Preparedness, prevention and control of COVID-19 in prisons and other places of detention". Det fremgår af vejledningen, at indsatte i fængsler mv. udgør en særligt sårbar gruppe i forhold til COVID-19.

Det følger af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om artikel 3 i den europæiske menneskerettighedskonvention, at staten har en positiv forpligtelse til at tage vare på frihedsberøvede personers sundhed.

Staten kan have pligt til at beskytte personer mod at blive påført sygdomme i forbindelse med frihedsberøvelse, herunder ved at sikre passende forhold under frihedsberøvelsen. Myndighederne kan bl.a. have en pligt til at undersøge frihedsberøvede for smitsomme sygdomme for på den måde at beskytte andre indsatte og iværksætte relevant behandling. Staten bør have fokus på at forebygge udbredelse af smitsomme sygdomme, herunder tuberkulose, smitsom leverbetændelse (hepatitis C) og hiv/aids, navnlig i fængsler og blandt frihedsberøvede, og i den forbindelse er det ønskeligt, at indsatte kort tid efter frihedsberøvelsens start kan blive testet for sådanne sygdomme. En

sådan mulighed vil gøre det muligt at behandle den pågældende og beskytte andre indsatte, men den vil også gøre det muligt at bevise, om den indsatte er blevet påført sygdommen under frihedsberøvelsen.

Jeg henviser herom til Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, 5. udgave (2020), s. 325.

På baggrund af det anførte ovenfor beder jeg direktoratet om at oplyse følgende:

1. Hvad består de logistiske og sikkerhedsmæssige udfordringer ved at få testet nye indsatte nærmere i? Er der forskel på, i hvilket omfang udfordringerne gør sig gældende i forskellige typer af institutioner og i de enkelte institutioner?
2. Hvilke overvejelser har kriminalforsorgen gjort sig for at overkomme de logistiske og sikkerhedsmæssige udfordringer? Er det f.eks. overvejet at uddanne kriminalforsorgens eget personale til at udføre tests?
3. Har kriminalforsorgen oplysninger om, hvorvidt Sundhedsstyrelsen eller andre sundhedsmyndigheder har vurderet, om der på nuværende tidspunkt er et sundhedsfagligt grundlag for at justere kriminalforsorgens teststrategi? Er der herunder fra sundhedsmyndighedernes side taget stilling til,
 - a. om der på nuværende tidspunkt generelt er grundlag for at have den samme teststrategi i kriminalforsorgens institutioner som f.eks. i sociale botilbud – bl.a. henset til, at WHO har udpeget indsatte som en særligt sårbar gruppe i forhold til COVID-19?

Er der f.eks. taget stilling til, om der på nuværende tidspunkt er grundlag for at anbefale test af nye indsatte og beboere i kriminalforsorgens institutioner på samme måde, som det anbefales at teste nye beboere, som flytter ind på sociale botilbud?

- b. om der på nuværende tidspunkt er grundlag for at anbefale test af indsatte, der skal placeres i dobbeltcelle, på et afsnit med indsatte, der er i risikogruppen i forhold til COVID-19, eller under andre forhold, hvor der er særlig risiko for eller ved en smittespredning?

I givet fald beder jeg om at få nærmere oplysninger om tidspunktet for og indholdet af sundhedsmyndighedernes vurdering, og herunder om at modtage en kopi af sundhedsmyndighedernes vurdering, hvis den foreligger skriftligt.

I modsat fald beder jeg direktoratet om at oplyse, om direktoratet har oplyst sundhedsmyndighederne om forholdene i kriminalforsorgens institutioner og gjort opmærksom på, at WHO har udpeget indsatte i fængsler mv. som en særligt sårbar gruppe i forhold til COVID-19, og om direktoratet vil indhente konkret vejledning fra Sundhedsstyrelsen eller andre sundhedsmyndigheder om de nævnte spørgsmål. Hvis dette ikke er tilfældet, beder jeg om at få oplyst, hvad der er baggrunden herfor.

4. Hvilken myndighed er ansvarlig for at lægge strategien for test af beboere i udrejsecentre?

Hvis Direktoratet for Kriminalforsorgen har del i dette ansvar, bedes spørgsmålene under nr. 1-3 ovenfor også besvaret for så vidt angår beboere på udrejsecentre.

Som aftalt på mødet den 30. oktober 2020 beder jeg endvidere om at få oplyst resultatet af direktoratets fornyede overvejelser om kriminalforsorgens teststrategi, herunder i lyset af oplysningerne om, at nye indsatte i visse tilfælde indsættes i dobbeltceller.

2.2.2. Screening

Som omtalt i mit brev af 3. juli 2020 indeholder WHO's midlertidige vejledning "Preparedness, prevention and control of COVID-19 in prisons and other places of detention" anbefalinger om screening. Følgende fremgår af side 4 i den midlertidige vejledning:

"Upon admission to prisons and other places of detention, all individuals should be screened for fever and lower respiratory tract symptoms; particular attention should be paid to persons with contagious diseases. If they have symptoms compatible with COVID-19, or if they have a prior COVID-19 diagnosis and are still symptomatic, they should be put into medical isolation until there can be further medical evaluation and testing."

Under mødet den 3. juni 2020 mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Folketingets Ombudsmand blev det oplyst, at der ved modtagelsen af nye indsatte i kriminalforsorgens institutioner foretages en screening for symptomer på COVID-19.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af kriminalforsorgens beredskabsplaner for fængsler og arresthuse og pensioner, at der skal foretages en screening af bl.a. nye indsatte ved modtagelsen i institutionen.

Direktoratet har i sit brev af 15. september 2020 oplyst bl.a., at personalet fortsat skal være opmærksom på sygdomstegn og mistanke om sygdom hos bl.a. nye indsatte og hos besøgende.

Direktoratet henviser til, at det fremgår af beredskabsplanen, at personalet ved indikationer for, at en indsat er smittet, skal tage kontakt til en læge, og at test gennemføres efter sundhedspersonalets anvisninger, hvis der er indikationer for smitte. Herudover henviser direktoratet til, at det fremgår af beredskabsplanen, at besøgende skal afvises ved sygdomstegn eller mistanke om sygdom hos den besøgende.

Under tilsynsbesøget i Jyderup Fængsel blev det oplyst, at nye indsatte ikke systematisk blev screenet for symptomer ved modtagelsen i fængslet. Dette ville imidlertid blive iværksat kort efter tilsynsbesøget.

I direktoratets beredskabsplan af 10. november 2020 for udrejsecentre fremgår følgende (s. 9):

”Alle nye beboere skal stilles følgende spørgsmål umiddelbart ved ankomst til udrejsecentret for at afdække smitteindikation:

- Er du, eller medlemmer af din husstand, for nyligt kommet fra udlandet eller Nordjylland?
- Har du været i kontakt med personer smittet med corona-virus?
- Har du symptomer på smitte med corona-virus?”

På den baggrund anbefaler jeg

- At direktoratet sikrer, at det fremgår udtrykkeligt af beredskabsplanerne for alle kriminalforsorgens institutioner, at nye indsatte og beboere skal screenes for symptomer på COVID-19 ved modtagelsen, og hvordan denne screening skal foretages.

2.2.3. Eksterne samarbejdspartneres brug af mundbind

Følgende fremgår af beredskabsplanen af 30. september 2020 for fængsler og arrester (s. 13):

”Eksterne samarbejdspartnere, eksempelvis advokater, politi, diplomatiske eller konsulære repræsentanter m.v. skal fra den 1. oktober 2020 anvende mundbind på institutionens område, undtaget herfra er alene, når man opholder sig i besøgsrummet.”

Denne retningslinje blev ændret fra og med beredskabsplanen af 8. oktober 2020. Følgende fremgår således nu af den seneste beredskabsplan af 9. november 2020 for fængsler og arrester (s. 15):

”Eksterne samarbejdspartnere anvender mundbind, hvis de har ærinde i besøgsfaciliteterne i kriminalforsorgens institutioner.

Ved overværet besøg bærer alle parter mundbind, også i besøgsrummet.

Ved øvrige møder, som afvikles i besøgsfaciliteterne bærer personer med grønne og blå Id-kort udstedt af Kriminalforsorgen ikke mundbind, hverken på matriklens område eller i besøgsfaciliteterne. Personkredsen kan bære mundbind af tryghedsmæssige grunde.

Øvrige besøgende uden blå og grønne Id-kort, eksempelvis advokater, politi, diplomatiske eller konsulære repræsentanter m.v., bærer mundbind ved adgang til og fra besøgsfaciliteterne, men ikke i besøgsrummet.”

Under tilsynsbesøget den 8. og 9. oktober 2020 på Jyderup Fængsel klagede de indsatte over, at håndværkere på fængslet ikke skulle bære mundbind på fængslet. De indsatte oplyste bl.a., at håndværkerne opholdt sig i de samme lokaler som de indsatte, når håndværkerne skulle have udleveret nøgler.

Jeg beder på den baggrund direktoratet om at oplyse følgende:

5. Hvem kan få udstedt ”grønne og blå ID-kort”?
6. Hvilke overvejelser ligger til grund for vurderingen af, at der ikke er behov for, at eksterne samarbejdspartnere anvender mundbind, når de opholder sig i de samme lokaler som indsatte, svarende til situationen på Jyderup Fængsel?

2.2.4. Afskæring fra fællesskab efter ophør af symptomer, prioritering af test og analyse af test og test af indsatte, der er afskåret fra fællesskab

Jeg har noteret mig det oplyste i brevet af 15. september 2020 om, at indsatte nu alene skal være afskåret fra fællesskab i 48 timer efter symptomophør – i modsætning til 7 dage efter symptomophør, som det tidligere fremgik af beredskabsplanerne.

Herudover har jeg noteret mig det oplyste om muligheden for prioritering af test og analyse af test og det oplyste om test af indsatte, der er afskåret fra fællesskab.

På det foreliggende grundlag giver disse oplysninger mig ikke anledning til at foretage yderligere.

2.3. Håndtering af indsatte i risikogruppe

2.3.1. Identifikation af indsatte i særlig risikogruppe og oplysninger om 12 særligt sårbare indsatte

Jeg har noteret mig det oplyste i brevet af 15. september 2020 om identifikation af indsatte i særlig risikogruppe og oplysningerne om de 12 særligt sårbare indsatte, hvor det fremgik af kriminalforsorgens "COVID-19 opgørelse", at der ikke var iværksat foranstaltninger.

Oplysningerne giver mig ikke anledning til at foretage yderligere.

2.3.2. Præventiv skærmning af indsatte i risikogruppe

Indsatte i risikogruppe skulle ifølge de første beredskabsplaner opfordres til at lade sig frivilligt udelukke fra fællesskab af hensyn til deres egen sundhed. Af de senere beredskabsplaner fremgår det, at de indsatte konkret skal vejledes om smitteforebyggelse mv. Af de seneste beredskabsplaner, herunder den seneste beredskabsplan af 9. november 2020 for fængsler og arrester fremgår det desuden, at indsatte i risikogruppen skal have udleveret mundbind, hvis der ikke kan holdes 2 meters afstand til andre. Der kan udleveres ét mundbind om dagen.

I kriminalforsorgens "Covid-19 opgørelse" angives det, hvor mange indsatte der er "delvist skærmet". Betegnelsen "delvist skærmet" anvendes om indsatte, som er præventivt skærmet med "åben dør".

Under tilsynsbesøget i Jyderup Fængsel blev det oplyst, at alle, der er præventivt skærmet, bor på egen celle og har eget toilet. Da der er dobbeltbelæg på hele den almindelige åbne afdeling, er mænd i risikogruppe så vidt muligt placeret på kontraktafdelingen. De kvindelige indsatte i risikogruppe havde i starten af perioden mulighed for at anvende besøgslejlighedens badefaciliteter. På tidspunktet for tilsynsbesøget fik alle, der var præventivt skærmede, mulighed for at gå i bad som de første, efter at gangmanden havde gjort baderummene rene.

Ud over tilbuddet om enkeltceller, særlige badetider og udlevering af gratis mundbind blev der på Jyderup Fængsel ikke taget særlige hensyn til personer i risikogruppe. De pågældende indsatte var således f.eks. henvist til at bruge køkkenet samtidig med de øvrige indsatte. Der var heller ikke særlige beskæftigelsesmuligheder eller særlige aktiviteter for denne persongruppe. De ansatte orienterede ikke de øvrige indsatte om, hvem der var i risikogruppe, og hvordan de skulle forholde sig til dem. Det var således op til den enkelte selv at holde sig skærmet.

På den baggrund beder jeg direktoratet om at oplyse følgende:

7. Har der været overvejelser om, hvorvidt det er muligt – eventuelt på tværs af institutionerne – at anbringe de præventivt skærmede indsatte i risikogruppe på en måde, så disse indsatte har mulighed for at opretholde en mere konsekvent præventiv skærmning – eventuelt i fællesskab med andre indsatte i præventiv skærmning? Hvis ikke dette er tilfældet beder jeg direktoratet om at oplyse, hvad der er baggrunden herfor.

Jeg henviser i øvrigt til mit spørgsmål nr. 3 b ovenfor om justering af kriminalforsorgens teststrategi.

2.4. Aflysning af udgange mv. og midlertidigt besøgsforbud

2.4.1. Beboere i kriminalforsorgens pensioner

Jeg har noteret mig det oplyste i brevet af 15. september 2020 om forholdene for beboere i kriminalforsorgens pensioner, som ikke var underlagt regler eller vilkår om udgang eller bl.a. straffuldbyrdelseslovens regler om besøg.

Oplysningerne giver mig ikke anledning til at foretage yderligere.

2.4.2. Afskæring af adgang til besøg og udgang – Nordjylland

Følgende fremgår af beredskabsplanen af 9. november 2020 for fængsler og arrester, s. 12:

”Alle tilladelser til udgang og frigang til og fra Nordjylland tilbagekaldes fra den 6. november 2020 og til og med den 3. december 2020.

Nye sager om udgang til eller fra de berørte områder i denne periode, skal behandles på sædvanlig vis, men skal som følge af det nuværende stop for udgang derfor afskæres indtil videre.

Udgang kan kun tillades helt undtagelsesvist, hvis ganske særlige omstændigheder taler derfor. Sådanne ganske særlige omstændigheder foreligger typisk kun, hvis en indsat har behov for akut sundhedsbehandling, skal deltage i et retsmøde, hvor video 3 ikke kan anvendes, skal besøge en nærtstående person, der er alvorligt syg eller deltage i en nærtstående persons begravelse.

Indsatte i Nordjylland vil således heller ikke kunne udstationeres til pension.

Indsatte, der afsoner i matrikler uden for Nordjylland og som afskæres fra udgang til en adresse i Nordjylland, vil have mulighed for at afvikle udgang til en adresse uden for Nordjylland, hvis betingelserne for udgang til den anden adresse i øvrigt er opfyldt.”

Herudover fremgår følgende af beredskabsplanen af 9. november 2020 for fængsler og arrester, s. 14:

”Fra den 6. november og til og med den 3. december 2020 afskæres indsatte i Nordjylland fra mulighed for at få besøg af nærtstående personer.

Fra den 6. november og til og med den 3. december 2020 kan besøgende bosiddende i Nordjylland ikke besøge indsatte i fængsler, arrester og pensioner.”

Der er ikke fastsat retningslinjer for eventuelle kompenserede foranstaltninger som følge af disse retningslinjer.

Jeg beder på den baggrund direktoratet om at oplyse følgende:

8. Har direktoratet overvejet at fastsætte retningslinjer om kompenserende foranstaltninger som følge af afskæringen af adgang til at modtage besøg og at komme på udgang for visse indsatte?

I modsat fald beder jeg om at få oplyst baggrunden for dette.

Jeg kan til orientering herudover oplyse, at jeg i dag har spurgt Rigspolitiet om den aktuelle afskæring af indsattes adgang til at modtage besøg har medført en genoptagelse af den tidligere midlertidige ordning med telefonmøder mellem pårørende og de berørte varetægtsarrestanter med besøgs- og brevkontrol.

Jeg henviser til pkt. 3 i vedlagte kopi af mit brev til Rigspolitiet.

2.4.3. Begrænsning i besøg – dispensation fra ”nærtstående”

Følgende fremgår af beredskabsplanerne af 9. november 2020, s. 13 f:

”Muligheden for besøg af andre end nærtstående personer er suspenderet indtil videre. Der vil derfor alene blive behandlet besøgsanmodninger fra nærtstående personer.

Begrænsningen gælder også indsatte, der er underlagt besøgs- og brevkontrol. Ved overværet besøg skal indsatte, besøgende og personen, som overværer besøget bære mundbind - også i besøgsrummet.

Ved nærtstående personer forstås ægtefælle eller samlever, børn, børnebørn, forældre, søskende, bedsteforældre, oldeforældre og andre personer, til hvem den indsatte har en sådan tilknytning, at denne kan sidestilles med de nævnte familiebånd. Sådanne andre personer, som kan sidestilles med de ovennævnte, er fx kæresten, hvor det kan dokumenteres eller sandsynliggøres, at kæresteforholdet har bestået i mindst et år.

Der kan i helt særlige tilfælde og efter en konkret vurdering gennemføres besøg af ikke nærtstående personer, eksempelvis hvis der er tale om allerede planlagte besøg fra udlandet.”

Retningslinjen om, at der i helt særlige tilfælde og efter en konkret vurdering kan gennemføres besøg af ikke nærtstående personer, eksempelvis hvis der er tale om allerede planlagte besøg fra udlandet, fremgik også af beredskabsplanerne af 30. september, 8. og 24. oktober 2020.

Under tilsynsbesøget i Jyderup Fængsel blev det oplyst bl.a., at indsatte, som ikke har nærtstående personer som defineret i beredskabsplanen, ikke vil kunne modtage besøg. Det blev herunder oplyst, at muligheden for i helt særlige tilfælde og efter en konkret vurdering at gennemføre besøg af ikke nærtstående personer alene gælder allerede planlagte besøg fra udlandet.

Jeg beder på den baggrund om at få oplyst følgende:

9. Retningslinjerne giver efter deres ordlyd indtryk af, at der også i andre tilfælde end ved allerede planlagte besøg fra udlandet helt undtagelsesvist og efter en konkret vurdering vil kunne gives tilladelse til, at indsatte modtager besøg fra andre end nærtstående personer som defineret i beredskabsplanen. Jeg beder direktoratet om at oplyse, om denne forståelse er korrekt.
10. I givet fald beder jeg direktoratet om at oplyse, om indsatte, der ikke har nærtstående personer som defineret i beredskabsplanen, efter en konkret vurdering vil kunne modtage besøg af andre, selvom disse ikke kommer fra udlandet.

Med venlig hilsen

Niels Fenger

Kopi til:

Rigspolitiet
DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur
Institut for Menneskerettigheder